

بسمه تعالی

نگاهی به قیام ۵ آذر سال ۵۷ مردم گرگان

رویدادهای تاریخی هر منطقه چراغ راه نسل‌های آینده است. نه از آن جهت که بخوانند و بگذرند. بلکه بدانند و به درستی درک نمایند که پدران و مادرانشان برای دین و کشورشان چه رنج‌ها کشیده‌اند و چه فداکاری‌ها کرده‌اند. مرد و زن، کوچک و بزرگ، همگی با اتحاد و یکدلی در برابر حکومت پهلوی ایستادند، آنها حتی از تفنگ‌ها و تانک‌ها نترسیدند و تا پای شهادت پیش رفتند تا انقلاب اسلامی پیروز شد. یکی از آن روزها، روز ۵ آذر گرگان در سال ۱۳۵۷ بود که در ردیف وقایع تاریخی قم و تبریز می‌باشد. آیا برآستی می‌دانید روز ۵ آذر سال ۵۷ در گرگان چه اتفاقی افتاد؟

چند روز قبل از این واقعه، مأموران رژیم شاه با تیراندازی در حرم مطهر امام رضا(ع) در مشهد مقدس، ضمن اهانت به حرم آن امام معصوم، عده‌ای از مردم بی‌گناه را شهید و مجروح کرده بودند. به دنبال آن، حضرت امام خمینی- رهبر کبیر انقلاب اسلامی- در اعتراض به این جنایت رژیم شاه، پیامی صادر کردند، و روز یکشنبه پنجم آذر سال ۱۳۵۷ را که هفتمین روز واقعه مشهد بود، عزای عمومی اعلام نمودند و از مردم خواستند تا با هر وسیله ممکن برای سقوط حکومت جبار پهلوی قیام کنند.

در نتیجه صبح روز ۵ آذر سال ۵۷ ده‌ها هزار نفر از مردم گرگان و شهرها و روستاهای اطراف، در کنار مرقده مطهر امامزاده عبدالله گرد آمدند و شعار دادند: "الله و اکبر، الله و اکبر"، "قبر امام هشتم گلوله باران شده- روز و شب شیعیان شام غریبان شده"، "مرگ بر شاه، مرگ بر شاه"، و شعارهای دیگر.

مردم می‌خواستند به صورت دسته جمعی از محل امامزاده عبدالله به طرف فلکه شهرداری تظاهرات کنند، و ارادت و علاقمندی خود را به امام رضا(ع) اعلام نمایند. اما ناگهان مأموران شاه به سوی مردم بی‌گناه تیراندازی کردند و در همان ابتدای حرکت، عده زیادی را شهید و مجروح نمودند.

آن روز مأموران هر کجا مردم بی‌دفاع را می‌یافتند به گلوله می‌بستند، حتی به آمبولانس‌ها تیراندازی می‌کردند تا مانع از انتقال مجروحان به بیمارستان شوند. آنها بیمارستان ۵ آذر گرگان را نیز به گلوله بستند و مغز جوانی بنام سید نظام الدین نبوی را متلاشی نمودند. در حالی که طبق قوانین بین‌المللی حمله به بیمارستان و آمبولانس‌ها ممنوع می‌باشد.

در آن روز پلیس گرگان حدود ۸ هزار گلوله برای سرکوب مردم شلیک کرد، که حدود ۲۰۰ نفر زخمی شدند و ۱۴ نفر نیز به شهادت رسیدند. در میان شهدا هم زن بودند و هم مرد، هم پیر بودند و هم جوان و هم نوجوان، هم دانش آموز بودند و هم معلم، هم روحانی بودند و هم بازاری، هم کشاورز بودند و هم کاسب و شغل‌های دیگر. البته در میان افسران شهربانی گرگان سرگرد سلیمی‌زاده خشن‌ترین مأمور بود.

آن روز مردم گرگان به خاطر دفاع از اهل بیت پیامبر(ص) و حرم مطهر امام رضا(ع) برای انجام تظاهرات به خیابان‌ها آمده بودند، البته در مناطق دیگر ایران نیز مردم چنین اقدام مشابهی کرده بودند، اما این تظاهرات آرام، تنها در شهر کوچک گرگان توسط ماموران شاه به خاک و خون کشیده شد. به همین جهت این رویداد تاریخی در کشور ما کم نظیر و منحصر به فرد است و باید برای معرفی آن همت گماشت. چنان که مقام معظم رهبری- آیت الله خامنه‌ای- نیز بر این نکته تاکید کرده و فرموده اند:

«آیا جوان‌های گرگانی می‌دانند پنجم آذر چه اتفاقی افتاده؟ این خیلی مهم است که بدانند روز پنجم آذر چه اتفاقی افتاده که در تاریخ ثبت شده است. جوان‌ها تاریخ خودشان را، گذشته خودشان را و در واقع شناسنامه‌ی انقلابی خودشان را بدانند که خیلی مهم است.»

خوشبختانه پس از سال‌ها تلاش و پیگیری در مجامع مختلف کشور، قیام ۵ آذر گرگان در جلسه مورخ دوم شهریور سال ۹۵ به عنوان "سالروز قیام مردم گرگان" در شورای فرهنگ عمومی کشور، با حضور رئیس جمهور "ثبِت ملی" شد و در شورای اسلامی شهر گرگان نیز به عنوان "روز ملی گرگان" تصویب شد. لذا این روز جزء افتخارات تاریخی ما است، و ما باید نسل آندر نسل این روز بزرگ و تاریخی شهرمان را گرامی بداریم و آن را به دیگران معرفی نماییم.

اسامی شهدای روز ۵ آذر سال ۵۷ گرگان به ترتیب الفبا چنین است:

۱- حسین امیرلطفی

۲- صدیقه پروانه

۳- حجت الاسلام سیداسماعیل حسینی

۴- عباس خالداران

۵- احمد سبطی

۶- حجت‌الله عباسی

۷- ابوالقاسم علاءالدین

۸- نرگس قصابان

۹- حسین محبی‌راد

۱۰- حسین مقصدلو

۱۱- سید نظام‌الدین نبوی

۱۲- حسینعلی نصیری

۱۳- فرامرز ویزواری

۱۴- ابوالحسن هادی

کسانی که اطلاعات بیشتری در باره این واقعه تاریخی می‌خواهند به «کتاب حماسه ۵ آذر سال ۵۷ گرگان» ، و «کتاب یکشنبه خونین گرگان»- تألیف: غلامرضا خارکوهی مراجعه نمایند.
زنده و پاینده باد ، یاد همه فداکاران انقلاب اسلامی بویژه شهدا و مجروحان قیام ۵ آذر گرگان.